

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

BUXORO MUHANDISLIK – TEXNOLOGIYA INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ 0874
2019 y. «29» «08»

“TASDIQLAYMAN”

Bux MTI o'quv ishlari bo'yicha
prorektori dots. Sh. M. Xodjiyev

« YO'L HARAKATI QOIDALARI VA HARAKAT XAVFSIZLIGI
ASOSLARI » fanining

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	300 000 –	Ishlab chiqarish va texnik soha
Ta'lim sohasi:	320 000 –	Ishlab chiqarish texnologiyalari
Ta'lim yo`nalishi:	5310600 –	Yer usti transport tizimlari va ularning ekspluatatsiyasi (avtomobil transporti) (sirtqi).

Ta'lim yo`nalishi (mutaxassislik) kodi va nomi	Talabanning o'quv yuklamasi, soat								Semestr
	Umumiy yuklama hajmi	Auditoriya mashg'ulotlari						Mustaqil ish	
		Jami	Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya ishi	Seminar	Kurs ishi (loyihasi)		
5310600 – Yer usti transport tizimlari va ularning ekspluatatsiyasi (avtomobil transporti)	100	22	12	10	-	-	-	78	V

Ishchi o'quv dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligida № BD 5310600-3.12 raqam bilan ro'yxatga olingan va 2018 yil 27 noyabr 5 sonli buyruq bilan tasdiqlangan namunaviy fan dasturi asosida sirtqi ta'lim yo'nalishi uchun tuzilgan.

Tuzuvchi: B.B. Rajabov – Bux MTI, “Mexanika” kafedrası o'qituvchisi.

Ishchi o'quv dasturi “Muhandislik” fakul'tetining “Mexanika” kafedrası yig'ilishida (2019 yil 26 may 11- son bayonnoma) muhokama etildi va fakul'tet kengashiga tavsiya etildi.

Kafedra mudiri: **dots. H.R.Gaffarov**

Fanning ishchi o'quv dasturi “Muhandislik-qurilish” fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2019 yil -avgust -son bayonnoma).

Fakultet kengash raisi: **dots. Sh.M.Murodov**

1. Fanning oliy ta'limdagi o'rni hamda maqsad va vazifalari

Oliy ta'limning Davlat ta'lim standartiga ko'ra oliy o'quv yurtlarida o'qitiladigan "Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari" fani talabalarni mamlakatimizda iqtisodiy rivojlanish an'anasi, istiqboli hamda ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar natijalari va ishlab chiqarishdagi muammolarining ta'siri masalalarini qamrab olgan. «Yo'l harakati qoidalari»ni chuqurroq o'rganish yo'l transport hodisalarini oldini olish, yo'llardagi hodisalarni bartaraf etishda haydovchilarga to'g'ri yo'l ko'rsatish hamda yo'l harakati qatnashchilarining xavfsizligini ta'minlash hozirgi kunning dolzarb masalalaridan biridir.

Fanni o'qitilishining maqsadi – yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslarini o'rganish, yo'l transport hodisalarini oldini olish, yo'llardagi hodisalarni bartaraf etishda haydovchilarga to'g'ri yo'l ko'rsatish hamda yo'l harakati qatnashchilarining xavfsizligini ta'minlashdir.

Fan bo'yicha talabaniq bilimiga, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar

"Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida talaba:

- Yo'l harakat qoidalari, yo'l belgilari, yo'l belgilarining guruhlarini o'rganish, harakat xavfsizligini ta'minlashda yo'l harakati ishtirokchilarining roli to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;

- Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlashda zamonaviy uslubiy yondashuvlar asosida yangi ma'lumotlardan foydalana olishi;

- talaba yo'l transporti hodisasi jarayonlarni tahlil qilish usullarini o'rganish, yo'l harakatida bo'ladigan muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviyligi va ketma-ketligi

Insonlarni texnosferadagi faoliyati xavfsizligining asoslarini o'rganish avvalo, tirik mavjudotlarning o'zaro va atrof-muhit bilan bir-biriga munosabati to'g'risidagi umumiy bilimlarda yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligining o'rnini bilishdan boshlanadi.

"Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari" fanini o'qitish talabalarning o'quv rejasida rejalashtirilgan matematik va tabiiy hamda umumkasbiy va ixtisoslik fanlardan olgan bilimlariga tayangan holda olib boriladi.

Fanni o'qitishda zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

O'quv jarayoni bilan bogliq ta'lim sifatini belgilovchi holatlar quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada dars berish, muammoli ma'ruzalar o'qish, darslarni savol-javob tarzida qiziqarli tashkil qilish, ilg'or pedagogik texnologiyalardan va mul'timedia vositalaridan foydalanish, tinglovchilarni undaydigan, uylantiradigan muammolarni ular oldiga kuyish, talabchanlik, tinglovchilar bilan individual ishlash, erkin mulokot yuritishga, ilmiy izlanishga jalb qilish.

"Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy kontseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo`naltirilgan ta`lim. Bu ta`lim o`z mohiyatiga ko`ra ta`lim jarayonining barcha ishtirokchilarini tulakonli rivojlanishlarini kuzda tutadi. Bu esa ta`limni loyixalashtirilayotganda, albatta, ma`lum bir ta`lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bogliq ukish maksadlaridan kelib chikkan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta`lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini uzida mujassam etmogi lozim: jarayonning mantikiyligi, uning barcha buginlarini uzaro boglanganligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yunaltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta`lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o`quv jarayonida uning barcha kobilyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yunaltirilgan ta`limni ifodalaydi.

Dialogik yondoshuv. Bu yondoshuv o`quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning uz-uzini faollashtirishi va uz-uzini kursata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta`limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta`lim beruvchi va ta`lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e`tiborni karatish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta`lim. Ta`lim mazmunini muammoli tarzda takdim qilish orqali ta`lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni ob`ektiv karamakarshiligi va uni xal etish usullarini, dialektik mushoxadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda kullashni mustaqil ijodiy faoliyati ta`minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo`llash - yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o`quv jarayoniga kullash.

O`qitishning usullari va texnikasi. Ma`ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta`lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyixalash usullari, amaliy ishlar.

O`qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, mulokot xamkorlik va uzaro urganishga asoslangan frontal, kollektiv va gurux.

O`qitish vositalari: o`qitishning an`anaviy shakllari (darslik, ma`ruza matni) bilan bir katorida - kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari alokaga asoslangan bevosita uzaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so`rov, oraliq va joriy va yakunlovchi nazorat natijalarini taxlili asosida o`qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o`quv mashguloti boskichlarini belgilab beruvchi texnologik karta kurinishidagi o`quv mashgulotlarini rejalashtirish, kuyilgan maksadga erishishda ukituvchi va tinglovchining birgalikdagi xarakati, nafakat auditoriya mashgulotlari, balki auditoriyadan tashkari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o`quv mashgulotida xam butun kurs davomida xam o`qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yoki yozma ish variantlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

“Yo`l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari” fanini o`qitish jarayonida kompyuter texnologiyasidan, “Exsel” elektron jadvallar dasturlaridan, Solid Works, Kompas tizimiy dasturlaridan foydalaniladi. Ayrim mavzular bo`yicha talabalar bilimni baholash test asosida va kompyuter yordamida bajariladi. “Internet” tarmogidagi rasmiy iqtisodiy ko`rsatkichlaridan foydalaniladi, tarkatma material tayyorlanadi, test tizimi hamda tayanch so`z va iboralar asosida oraliq va yakuniy nazoratlar o`tkaziladi.

2. Asosiy nazariy qism

T.r.	Mavzular nomi	Jami soat	Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Tajriba ishi	Mustaqil ta'lim
1	Umumiy qoidalar. Haydovchilarning umumiy majburiyatlari. Piyodalarning vazifasi. Yo'lovchilarning vazifasi.	8	2	-	-	6
2	Svetofor va tartibga soluvchining ishoralari. Harakatlanishni boshlash, yo'nalishlarni o'zgartirish. Harakatlanish tezligi. Chorrahada harakatlanish. Piyodalarning o'tish joylari.	10	2	-	-	8
3	Temir yo'l kesishmalari orqali harakatlanish. Turar-joy dahalarida harakatlanish. Belgilangan yo'nalishdagi transport vositalarining imtiyozlari.	10		-	-	8
4	Mexanik transport vositalarini shatakka olish. Odam tashish. Mansabdor shaxslar va fuqarolarning yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, transport vositalarini yo'lga chiqarish, ularga raqam va taniqlik belgilarinin o'rnatish bo'yicha vazifalari.	10	2	-	-	8
5	Yo'l harakatini tashkil etishning asosiy yo'nalishlari. Yo'l harakatini tashkil etishda "AVTOMOBIL –YO'L-HAYDOVCHI-PIYODA-MUHIT" tizimining o'zaro bog'liqligi.	10	2	-	-	8
6	O'zbekiston respublikasini avtomobillashtirish va yo'l tarmoqlarining o'sish ko'rsatkichlari. Harakatni tashkil etish bo'yicha me'yoriy hujjatlar	10	2	-	-	8
7	Yo'l belgilarining umumiy tuzilishi va guruhleri Ogohlantiruvchi belgilar.	8	-	2	-	6
8	Taqiqlovchi belgilar. Imtiyoz belgilar.	8	-	2	-	6
9	Buyuruvchi belgilar. Axborot ishora belgilari.	8	-	2	-	6
10	Qo'shimcha axborot belgilari va taniqlik belgilari.	8	-	2	-	6
11	Yo'l chiziqlari. Tik chiziqlar va yotiq chiziqlar. Transport vositalaridan foydalanishni taqiqlovchi shartlar	10	-	2	-	8
Jami:		100	12	10	-	78

2.1. Ma`ruza mashg'ulotlari

1-Modul. Yo'l harakati qoidalarining mazmuni va mohiyati.

1- mavzu. Umumiy qoidalar.

Qoidalarda qo'llanilgan asosiy tushuncha va atamalar.

2-mavzu. Haydovchilarning umumiy majburiyatlari.

Yo'l-transport hodisasi sodir etgan haydovchilarning vazifasi.

3-mavzu. Piyodalarning vazifasi.

Yo'lovchilarning vazifasi. Maxsus transport vositalarining imtiyozlari.

4-mavzu. Svetofor va tartibga soluvchining ishoralari.

Ogohlanturuvchi va falokat ishoralari, falokat sababli to'xtash belgisining qo'llanilishi.

2-Modul. Yo'lda harakatlanganda yo'l harakati qoidalariga rioya qilishning zarurligi.

5-mavzu. Harakatlanishni boshlash, yo'nalishlarni o'zgartirish.

Yo'lning qatnov qismida transport vositalarining joylashishi.

6-mavzu. Harakatlanish tezligi.

Quvib o'tish. To'xtash va to'xtab turish.

7-mavzu. Chorrahada harakatlanish.

Tartibga solingan chorrahalar. Tartibga solinmagan chorrahalar.

8-mavzu. Piyodalarning o'tish joylari.

Belgilangan yo'nalishdagi transport vositalarining bekatlari.

9-mavzu. Temir yo'l kesishmalari orqali harakatlanish.

Avtomagistrallarda harakatlanish.

3-Modul. Avtomobil transportini boshqarishdagi qoidalar

10-mavzu. Turar-joy dahalarida harakatlanish.

Tik nishablik va balandliklarda harakatlanish.

11-mavzu. Belgilangan yo'nalishdagi transport vositalarining imtiyozlari.

Tashqi yoritish asboblardan foydalanish.

12-mavzu. Mexanik transport vositalarini shatakka olish.

Transport vositalarini boshqarishni o'rgatish.

13-mavzu. Odam tashish.

Yuk tashish. Velosiped va aravalar harakatlanishi, shuningdek, hayvonlarni haydab

o'tishga doir qo'shimcha talablar.

14-mavzu. Mansabdor shaxslar va fuqarolarning yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, transport vositalarini yo'lga chiqarish, ularga raqam va taniqlik belgilarinin o'rnatish bo'yicha vazifalari.

15-mavzu. Yo'l harakatini tashkil etishning asosiy yo'nalishlari.

Harakatni tashkil etishning maqsad va vazifalari.

16-mavzu. Yo'l harakatini tashkil etishda "AVTOMOBIL –YO'L-HAYDOVCHI-PIYODA-MUHIT" tizimining o'zaro bog'liqligi.

17-mavzu. O'zbekiston respublikasini avtomobillashtirish va yo'l tarmoqlarining o'sish ko'rsatkichlari.

18-mavzu. Harakatni tashkil etish bo'yicha me'yoriy hujjatlar

2.2. "Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari" fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotining kalendar-tematik rejasi

T.r.	Ma'ruza mavzulari	Soat
1	Umumiy qoidalar. Haydovchilarning umumiy majburiyatlari. Piyodalarning vazifasi. Yo'lovchilarning vazifasi.	2
2	Sветофор va tartibga soluvchining ishoralari. Harakatlanishni boshlash, yo'nalishlarni o'zgartirish. Harakatlanish tezligi. Chorrahada harakatlanish. Piyodalarning o'tish joylari.	2
3	Temir yo'l kesishmalari orqali harakatlanish. Turar-joy dahalarida harakatlanish. Belgilangan yo'nalishdagi transport vositalarining imtiyozlari.	2
4	Mexanik transport vositalarini shatakka olish. Odam tashish. Mansabdor shaxslar va fuqarolarning yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash, transport vositalarini yo'lga chiqarish, ularga raqam va taniqlik belgilarinin o'rnatish bo'yicha vazifalari.	2
5	Yo'l harakatini tashkil etishning asosiy yo'nalishlari. Yo'l harakatini tashkil etishda "AVTOMOBIL –YO'L-HAYDOVCHI-PIYODA-MUHIT" tizimining o'zaro bog'liqligi.	2
6	O'zbekiston respublikasini avtomobillashtirish va yo'l tarmoqlarining o'sish ko'rsatkichlari. Harakatni tashkil etish bo'yicha me'yoriy hujjatlar	2
Jami:		12

Amaliy mashg'ulotlarining tavsiya etiladigan mavzulari

T.r.	Amaliy mashg'uloti muvzusi	Soat
1	Yo'l belgilarining umumiy tuzilishi va guruhlar Ogohlantiruvchi belgilar.	2
2	Ta'qiqlovchi belgilar. Imtiyoz belgilar.	2
3	Buyuruvchi belgilar. Axborot ishora belgilari.	2
4	Qo'shimcha axborot belgilari va taniqlik belgilari.	2
5	Yo'l chiziqlari. Tik chiziqlar va yotiq chiziqlar. Transport vositalaridan foydalanishni ta'qiqlovchi shartlar	2
Jami:		10

2.4. Tajriba ishlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
O'quv rejada tajriba ishlariga soat ajratilmagan.

2.5. Mustaqil ishlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

“Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari” bo'yicha talabanning mustaqil ta'limi shu fanni urganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan.

Talabalar auditoriya mashg'ulotlarida professor-o'qituvchilarning ma'ruzasini tinglaydilar, misol va masalalar echadilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi, uy vazifa sifatida berilgan misol va masalalarni echadi. Bundan tashkari ayrim mavzularni kengroq urganish maksadida kushimcha adabiyotlarni ukib referatlar tayyorlaydi xamda mavzu bo'yicha testlar echadi. Mustaqil ta'lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, kushimcha darslik va adabiyotlardan yangi bilimlarni mustaqil urganish, kerakli ma'lumotlarni izlash va ularni topish yullarini anikdash, internet tarmokdaridan foydalanib ma'lumotlar to'plash va ilmiy izlanishlar olib borish, ilmiy tugarak doirasida yoki mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib ilmiy makola va ma'ruzalar tayyorlash kabilar talabalarning darsda olgan bilimlarini chukurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlash va ijodiy kobiliyatini rivojlantiradi. Shuning uchun xam mustaqil ta'limsiz o'quv faoliyati samarali bulishi mumkin emas.

Uy vazifalarini tekshirish va baholash amaliy mashg'ulot olib boruvchi ukituvchi tomonidan, konspektlarni va mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish va baholash esa ma'ruza darslarini olib boruvchi ukituvchi tomonidan xar darsda amalga oshiriladi.

“Yo'l harakati qoidalari va harakat xavfsizligi asoslari” fanidan mustaqil ish majmuasi fanning barcha mavzularini qamrab olgan va quyidagi 9 ta mavzu ko'rinishida shakllantirilgan.

Talabalar mustaqil ta'limining mazmuni va hajmi

T.r.	Mustaqil ta'lim mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarish muddati	Soat
1	Yo'l harakati qoidalarining jamoatchilikdagi asosiy roli.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
2	Yo'l transporti hodisasi sodir bo'lganda haydovchining vazifasi.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
3	Chorrahada harakatlanish qoidalari.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
4	Manyovr qilish va quvib o'tish.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	10
5	Tartibga soluvchining ishoralari.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	10
6	Shatakka olish va uning turlari.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
7	Kuzgi va bahorgi yo'riqnomalar.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
8	Navbatchi mexanikning vazifasi va undagi nazorat o'lchov asboblar.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	8
9	Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlashda haydovchining o'rni.	Adabiyotlar, Internet va elektron axborot resurslaridan foydalanib referat tayyorlash	Noyabr, 2019 y.	10

2.6. Kurs ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

2.7. Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me'zonlari

(1 va 2 kurslar uchun)

Talabalarining bilimi quyidagi mezonlar asosida:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - 5 (a'lo) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo‘yicha tasavvurga ega emas deb topilganda -2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

Nazorat turlarini o‘tkazish bo‘yicha tuzilgan topshiriqlarning mazmuni talabanning o‘zlashtirishini xolis (ob‘ektiv) va aniq baholash imkoniyatini berishi shart.

2.7. Fan bo‘yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish me‘zonlari

(3 va 4 kurslar uchun)

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og‘zaki so‘rov, taqdimotlar.
Baholash mezonlari	86-100 ball - fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; - fanga oid ko‘rsatkichlarni iqtisodiy tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; - o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish; - o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; - tahlil natijalari asosida vaziyatga to‘g‘ri va xolisona baho berish; - o‘rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish; - o‘rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 71-85 ball - o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish; - o‘rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish; - o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; - o‘rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 55-70 ball - o‘rganilayotgan jarayonga ta’sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to‘la baho berish; - o‘rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lish; - o‘rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. 0-54 ball - o‘tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil etish bo‘yicha tasavvurga ega emaslik; - o‘rganilayotgan jarayonlarga iqtisodiy usullarni qo‘llay olmaslik.

2.8. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. N.F Muxitdinov, G.K. Nurmuxamedov, R.N. Dimetov. Yo'l harakati qoidalariga sharhlar. G'afur G'ulom nomidagi nashriyot manbaa ijodiy uyi. Toshkent 2005 y.
2. V. Ismoilov, B. Tursunboyev, M. Kalonov. Yo'l harakati xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari. Toshkent. Mashhur-press. 2017 yil.
3. Q.X. Azizov. Hara kat xavfsizligini tashkil etish asoslari. Toshkent.-2008 y

Qo'shimcha adabiyotlar

4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. T. "O'zbekiston", 2017. -488 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. T. "O'zbekiston", 2017. - 48 b.
6. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. T. "O'zbekiston", 2016. -56 b.
7. M.X. Sayidov. A.A. Qaxxorov. B.Sh. Umarov. Avtomobil tayyorgarligi. Darslik. Toshkent-2016 yil.
8. Yo'l harakati qoidalariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi yo'l xavfsizligini ta'minlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2018 yil 19 maydagi 377-son qarori). Vazirlar Mahkamasining 9 aprel 2019 yil 292 son qarori.

Internet saytlari

9. <http://arm.tersu.uz>
10. <http://akadmvd.uz>
11. <http://pdd-uzbeki.narod.ru/>
12. <http://lex.uz/acts/24741>

